

барабана. До теперішнього часу, під ритмічні удари барабанів, виконуються танці багатьох народів Африки, Індії, Кавказу та інших регіонів світу.

Значну роль у формуванні танцю як частини народних традицій, в першу чергу обрядово-святкових, зіграли за часів Стародавнього Світу, особливо Єгипту та Греції. Так в Стародавньому Єгипті танці поділялися на: священні, військові, світські. Священні танці виконувалися в культових місцях і призначалися богам. Для їх здійснення були спеціально підготовлені танцівниці. До священних танців належали і обрядові танці, які виконувалися в процесі поховання людини. Військові танці відрізнялися особливою красою побудови і чіткістю перебудовань численних колон воїнів, що дали початок композиційному вирішенню танців пізніших епох.

Для того, щоб визначити сакральну природу українського танцю звернемось до мистецтвознавчого тлумачення поняття «сакральний» (священний). У літературі «сакральний» пояснюється як «святий» – такий, що наділений магічними знаннями, магічною силою [3, 49]. Тоді сакральний танець – це також рух або ритм тіла, яким керує надприродна сила. Людина здійснює ритмічні рухи, наслідуючи дії богів чи міфологічних героїв. Сакральний танець стає складовою ритуалу і виконується колом, «що символізує життя і магічний початок усього живого» [3, 49].

Згодом сакральний танець припиняє виконувати ритуальну функцію, ставши видом танцювального мистецтва. Ознаки сакральності збереглися в хороводах, які характерні для фольклорних традицій слов'янських народів, зокрема українців.

Актуалізація міфологічних джерел хореографічного мистецтва може здійснюватися в рамках побутування культурної спадщини в просторі сучасної культури в незайманому, автентичному вигляді або використання давніх хореографічних зразків в адаптаційному вигляді відповідно до умов сучасної культури. Духовна культура народу дозволяє зберегти національну ідентичність, подолати уніфікацію культурних відмінностей в сучасному глобалізуючому світі. Реалізація інтересів суспільства в народній культурі пов'язана також і з питаннями включення культурних архетипів минулого в сучасну культуру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко К.Ю. Український танець: Підручник. К.: ІПКПК, 1997. 281 с.
2. Королева Э.А. Ранние формы танца. Кишинев: Штиинца, 1977. 215 с.
3. Лиманська О.В. До питання витоків сакрального танцю. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2015. Вип. 3. С. 48–52.
4. Ромм В.В. Танец как фактор эволюции человеческой культуры: дис... д-ра культурологии: 24.00.01 – теория и история культуры. Барнаул, 2006. 403 с.

**Євгенія ГОЛОВЧАНСЬКА, Марина КОЛОСНІЧЕНКО,
Володимир МУСІЄНКО**
(Київ, Україна)

ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛОРИСТИЧНОГО РІШЕННЯ ЖІНОЧИХ БЛУЗОК У XX – ПОЧАТКУ XXI СТ.

Колір є одним з найважливіших композиційних засобів для створення гармонійної композиції. Колір виробу вважається одним з найбільш важливих факторів, що впливають на створення відчуття новизни у споживача при виборі одягу. Також колір є одною із

складових, що характеризують стиль костюму або виробу. Аналіз кольорового рішення блузок жіночих за період ХХ – початку ХХІ ст. дозволяє поглибити знання про розвиток асортименту блузок протягом зазначеного періоду та асортимент найбільш популярних в різні десятиліття матеріалів. Основною ретроспективного аналізу колористичних рішень жіночих блузок стала колекція фото та ілюстративних зображень, які налічують понад 1500 зразків.

Загальновідомо, що в композиції костюму колір сприяє виявленню форми, підтримує ефект рівноваги, створює ілюзорне відчуття стійкості моделі. Використання «теплых» і «холодних» кольорів в лініях, плямах в дизайні костюма дозволяє створити певне ілюзорне сприйняття (зміна розміру, форми, об'єму, фактури) різних об'єктів, та викликаючи у споживача різні відчуття – від стабільності, впевненості, до динамічного руху або діловитості. В той же час, різна кривизна поверхні може послаблювати або посилювати сприйняття кольору [2].

Як відзначають у своїй роботі Л.П. Шершньова і А.П. Рогова [3], використання специфічних властивостей кольору в костюмі дозволяє логічно поєднувати складові елементи моделі; виділяти головні елементи моделі, створювати композиційний центр; створювати або порушувати рівновагу в системі за допомогою колірних плям, створюючи власний ритм структури; коригувати розміри виробу (збільшення, зменшення). У роботах [4; 5] відзначається, що колір є важливим елементом зорових ілюзій для створення ефекту коригування фігури відповідно до пануючих у суспільстві ідеалів краси.

Дослідження колористичних рішень дизайну жіночих блузок включало у себе аналіз кольорової гами жіночих блузок (однотонні білих або світлих кольорів або яскравих і темних кольорів), а також рисунки тканин, які найчастіше використовуються. Було визначено, що в дизайні блузок використовуються тканини з геометричним (у смужку, горошок, клітинку), абстрактним і анімалістичним рисунком та можуть бути поєднані в одному виробі матеріалів кількох кольорів.

Загалом за досліджуваний період блузки найчастіше роблять однотонними білого і світлих кольорів (41,9%), яскравих і темних кольорів (26,6%), а також у геометричний рисунок – смужку, горошок, клітинку (16,3%). При чому в різні десятиліття були популярними різні геометричні рисунки (рисунок).

Рисунок – Графік популярності кольорових рішень і рисунків тканин для блузок жіночих протягом ХХ – початку ХХІ ст.

Подальше дослідження було здійснено з метою виявлення закономірностей у використанні тканин з геометричним рисунком – смужки, клітинки, горошку. Тканини з рисунком в горошок найбільш поширеним рисунком у 1930-ті роки, тканини в клітинку – у 1890–1910-х і у 2010-х. Протягом інших періодів найбільш поширеними були тканини у смужку, пік якого припадає на 1940–1960-ті і 1990-ті роки.

Протягом ХХ ст. тканини з абстрактним та анімалістичним принтами практично не використовуються в дизайні блузок. Починаючи з 2000-х років у моду входять блузки з абстрактним рисунком тканини. Оскільки блузки з анімалістичним рисунком зустрічаються менше 0,5% і їх було включено до групи блузок з абстрактним рисунком.

Поєднання в одному виробі тканин різного кольору, рисунку здійснюють переважно шляхом використання контрастних за кольором тканин для конструктивно-декоративних елементів блузок – коміру, манжет, планки для застібки. У моделях з тканин у смужку або картатих тканин для оздоблення моделей також застосовують зміну напрямку нитки основи на деталях кишень, коміру, манжет, планки для застібки, кокетках тощо. Загалом частка моделей жіночих блузок, в яких використовується комбінування різних матеріалів або зміна нитки основи для оздоблення є незначною.

Зроблене дослідження дозволило зробити висновок, що переважно основними тканинами для жіночих блузок є однотонні білого або світлих пастельних кольорів, а з тканин в рисунок – різновиди смужок. Отримані дані можуть бути використані при розробці ретроспективних колекцій та вінтажних жіночих блузок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мусяк В.О. Особливості використання ефекту зорових ілюзій при дизайні проектуванні моделей одягу. *ВІСНИК КНУТД*. 2017. № 6 (116). С. 187–193.
2. Кириченко О.М., Баранова А.Г. Отделка как средство создания зрительных иллюзий в одежде. *Вісник ХДАДМ*. № 1. 2015. С. 13–18.
3. Шершнева Л.П., Рогова А.П. Проектирование и производство женского платья. М.: Легкая и пищевая пром-сть, 1983. 224 с.
4. Сорина Н. Одежда – оболочка для восприятия. *Ателье*. 2003. № 3. С. 12–13.
5. Спенсер Кэрол. Выбери свой стиль. Для женщин. М.: Эксмо-Пресс, 2000. 132 с.

Катерина ГОМЕЧКО
(Дрогобич, Україна)

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛЕНЕРНИЙ ПЕЙЗАЖНИЙ ЖИВОПИС

На сучасному етапі розвитку українського мистецтвознавства проблематика українського плерного живопису відзначається своєю актуальністю, оскільки дає змогу осмислити живопис на плерні з погляду творчих пошуків художників-плереристів в сфері відтворення краси української природи живописними засобами.

Перш ніж розкривати тенденції розвитку українського плерного пейзажного живопису визначимо ключові поняття.

Слово «плер» має французьке походження та означає дослівно «на свіжому повітрі».

У «Словнику української мови» знаходимо наступне визначення: «Плер – це правдиве відтворення природного освітлення, кольору, повітряного середовища» [2, 575].